GAZETA KRAKOWSKA

Nro 100.

Z KRAKOWA DNIA 14 GRUDNIA 1817 Roku W NIEDZIELĘ

Dnia 9 b. m. i r. Ciało Prawodawcze, po zwyczaynym zagaieniu Sessyi przez JW. Marszałka, i po odczytaniu protokułu czynności z dnia poprzedzaiącego, JW. Habowski Reprezentant Gminy Okręgowey Rybney odczytał wniosek względem uwolnienia włościan dóbr Narodowych od płacenia podatku osobistego; który wniosek do W. Senatu przesłano. Daley JW. X. Starowieyski Delegowany od Kapituły Krak. przedstawił wniosek względem uchylenia podatku 40 od 100 procentu, tudzież subsidium charitativum, iako art. 3 Konstytucyi rowności Obywatelskiey sprzeciwiaiące się, na co JW. Marszałek oświadczył, iż w mieyscu swem, wniosek takowy uważanym będzie. Daley JW. Marszałek zapytał się Kommissyi kwalifikacyyney, czyli listę Kandydatów do Urzędów obieralnych, kwalifikuiących się ma iuż gotową. W skutek czego Prezyduiący w teyże Kommissyi oświadczył, iż stosownie do art. 110 Statutu, każdy z JJ. W. W. Reprezentantów mocen iest, podać osobę na Kandydata do Urzędu Senatora; tem celem, dla wygotowania listy wypada termin prekluzyyny wyznaczyć, wskutek czego takowy termin do dnia 12 m. i r. b. oznaczono. Daley JW. Sołtykowicz Reprezentant Gminy 5 M. Krakowa wniosł, iż z poprzedzaiącego posiedzenia został w deliberacyi wniosek względem podania prośby do Nayiasnieyszych Monarchow, aby art. 13 Konstytucyi łaskawie zmienić raczyli, który to wniosek po długich sporach w uchwałę zamieniono z dodatkiem, iż takową prośbę, taż sama Deputacyia, która do zrobienia uwag nad Statutami wybraną została, ułożyć ma. Daley Sekretarz Seymowy odczytał uchwałę Kommissyi Skarbowey, aby urządzenie zaprowadzaiące przez Rząd Królewsko Pruski pocztę Pruską w Krakowie, i stacyie pocztowe w Krzeszowicach i Chrzanowie, iako dla kraiu tego dochodów dużo zmnieyszaiące, mogło bydź cofnięte; na co uchwalono, aby W. Senat wezwanym został o uczynienie prośby w przedmiocie powyższym do Nayiaśnieyszego Króla Imć Pruskiego. Następnie przedstawione zostały przez Sekretarza Seymowego prośby do protokołu podawczego, w różnych

przedmiotach podanę, które do właściwych Kommissyy przesłanemi zostały, poczem JW. Marszałek Sessyią do dnia następnego solwował.

Dnia 10 b. m. i r. po zagaieniu zwyczaynym Sessyi, JW. X. Hudek, Delegowany Sędzia Pokoiu, wniosł, aby składki na Szkołki Parafialne nie były dawane, do ,poki też Szkołki zupełnie nie będą urządzone, który wniosek przez głos JW. Sołtykowicza, iż po zdaniu relacyi przez Delegacyią do porozumienia się z W. Kommissyią Organizacyyną nie tylko względem Statutu urządzaiącego Zgromadzenia Polityczne, ale też i innych, iakim iest Statut o Szkołkach, ten wniosek będzie mógł bydź załatwionym, został w zawieszeniu. Daley JW. Mąkolski Reprez. Gminy Okręgowey Młoszowa odczytał opinią Kommissyi Prawodawczey, nad zasadami, tyczącemi się urządzenia Handlu i rzemiosł, przez W. Kommissyią Organizacyyną wydanemi, na co uchwalono, aby W. Senat wezwanym został o przełożenie W. Kommissyi Organizacyyney, aby taż chciała wskazać Ciału Prawodawczemu zasadę, iaką dyspensowanie się od ścisłości art. 11 Konstytucyi, względem inicyiatywy Senatu obostrzone nastąpiło. Daley JW. X. Hudek wniosł, aby podatek konsumpcyyny na czopowy, stosownie do rozporządzenia Austryiackiego był zmienionym, na co JW. Marszałek oświadczył, iż gdy takowy wniosek na piśmie złożonym zostanie, na ten czas stosownie do Art. 118 Statutu, W. Senatowi przesłanym będzie. — Daley przeczytaną została przez JW. Mąkolskiego Opinia Kommissyi Prawodawczey o proiekcie do prawa względem Moratorium, na co uchwalono, aby tenże proiekt w dalszey deliberacyi pozostał. — Daley JW. Rudowski odczytał wniosek, aby Włościanie w dobrach Duchownych i Poduchownych od podatku Subsidium charitativum, czyli Hiberna zwanego, uwolnieni byli, i aby tenże podatek od osób, to iest Duchownych, stosownie do Konstytucyi Rzeczypospolitey Polskiey w r. 1775 zapadłey, pobieranym był, na co po długich sporach uchwalono, aby tenże wniosek W. Senatowi przesłać. — Daley przedstawionym został proiekt do prawa względem urządzenia Milicyi, który do Kommissyi Prawodawczey odesłanym został. — Następnie przedstawione zostały przez Sekretarza Seymowego różne prośby do Protokółu podane, które stosownie do materyi w właściwe mieysce przesłanemi zostały; po czem JW. Marszałek Sessyią do dnia 11 b. m. i r. na godzinę 3 po południu z powodu Nabożeństwa za duszę ś. p. sławnego Bohatyra Polskiego, Tadeusza Kościuszki, odprawiać się maiącego, solwował.

Dnia 11 b. m. i r. po zagaieniu Sessyi przez JW. Marszałka, JW. X. Dębicki Repr. Gm. 6 M. Kr. odczytał wiadomość historyczną o podatku Subsidium charitativum czyli hiberna zwanym, w przymówieniu się do wniosku JW. Rudowskiego dnia poprzedzaiącego mianego, i żądał, aby tenże wniosek do W. Senatu odesłanym był, na co Izba zezwoliła. — Daley odczytano oświadczenie 3 JJ. WW. Wch Kommissarzy Pełnomocnych NN. Monarchów Kray ten proteguiących, w przedmiocie punktu 5 prośby co do swobod dwoch kraiowych Właścicieli, od ostatniego Zgromadzenia Politycznego do Tychże NN. Monarchów podaney, tudzież dane

oświadczenie z strony JW. Pełnomocnego Kommissarza N. Cesarza Austryi, w przedmiocie prowadzenia artykułów pierwszey potrzeby i wzaiemney przez Granicę kommunikacyi, Artykułami X dodatkowego i XX Głównego Traktatu w Wiedniu zastrzeżoney. — Daley JW. Sołtykowicz oświadczył, iż Deputacyia do czynienia uwag nad Statutami ukończywszy dzieło swoie, takowe pod decyzyią Izby przynosi, i w tem celu zrobione uwagi nad Statutem urządzaiącym Zgromadzenia Polityczne odczytał, które Izba szczegółowo przymuiąc, po nastąpionych sporach co do Kommissyi Prawodawczey, gdzie zarazem JW. Rogalski Repr. Gminy Okręg. Lipowiec uczynił wniosek: Kto instrukcyią w sprawach z Urzędnikami oskarżonemi, na przypadek Kommissyia Prawodawcza instrukcyią za niedokładną uznała, uzupełniać winien — w całości zatwierdziła. — Daley JW. Sołtykowicz odczytał prośbę przez Deputacyią ułożoną do W. Kommissyi Organizacyyney, względem przyięcia powyższych uwag Statutu, iako też i innych przełożeń, która równie przez Izbę iednomyślnie przyiętą została. — Następnie Sekretarz Seymowy przedstawił prośby do Protokółu podane, które do właściwych Kommissyy odesłane zostały; po czem JW. Marszałek Sessyią do dnia następnego solwował.

Jacek Krzyżanowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 6 Grudnia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KROLA POLSKIEGO, &c. &c. &c,
NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu.

Ułatwiwszy postanowieniem Naszem z dnia 26 Listopada 1816 roku mieszkańcom miasta stołecznego Warszawy wystawienie domów murowanych przy ulicach pryncypalnych, a chcąc również dopomódz mieszkańcom przy ulicach odległeyszych possesyie swoie maiącym, w wystawieniu domków murowanych na mieyscu dworków drewnianych, na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Na wsparcie nowo-buduiących się po odległeyszych ulicach miasta stołecznego Warszawy, przeznaczamy:

1. Kapitał własny miasta stołecznego Warszawy wynoszący summę złotych Polskich sto ośmdziesiąt tysięcy, dawniey na dobrach ziemskich hypotekowany, a w roku bieżącym kassie ekonomiczney Urzędu Municypalnego zwrocony.

2. Szósty procent na uzbieranie żelaznego funduszu art. 9 Postanowienia z dnia 26 Listopada 1816 roku na rzecz miasta stołecznego Warszawy przeznaczony.

3. Prowizyią od udzielonego wsparcia opłacać się winną.

Art. 2. Fundusze powyższe podzielone będą na akcyie, zwłaszcza:

a) Na akcyie całe po zł. pol. 10,000.
b) Na akcyie 3/4 . . 7,500.
c) Na akcyie 1/2 . . 5,000.
d) Na akcyie 1/4 . . 2,500.

Summa niewynosząca naymniey 1/4 akcyie, w kassie do następnego roku zatrzymaną będzie.

Akcyie nowo buduiącym wydane będą na lat dwadzieścia i pięć po sobie następuiących z opłatą po cztery od sta na zwrot kapitału i dwa procent na uzbieranie tak zwanego funduszu.

Art. 3. Każdy posiadaiący akcyią gdy

zapłaci regularnie przez lat dwadzieścia i pięć wyżey oznaczony procent, tem samem umorzył akcyią i obowiązek płacenia nadal prowizyi ustaie.

Art. 4. Przeciąg powyższy czasu do zapłacenia prowizyi oznaczoney, rachowany bydź ma od roku, w którym akcyia wydaną została, i to bez różnicy, czy wsparcie na początku lub środku albo w końcu roku wypłaconem było.

Art. 5. Akcyie wydane będą tym tylko nowo buduiącym, którzy wystawić zamierzaią domy nie mniey iak zł. pol. 10:000 i nie więcey iak zł. pol. 30,000 kosztować maiące, i stosować się zechcą do rysunków i planów normalnych tym końcem sporządzić się mianych.

Art. 6. Każdy nowo buduiący chcąc uzyskać wsparcie do dnia 21 Kwietnia każdego roku, winien będzie przedstawić Urzędowi Municypalnemu plan i anszlag kosztów domu przez siebie murować się maiącego. Urząd zaś Municypalny, przełoży na początku Kwietnia każdego roku przedstawione sobie plany i anszlagi Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi do potwierdzenia.

Art. 7. Gdy potwierdzenie nastąpi, Urząd Municypalny przypuści ubiegaiących się do uzyskania wsparcia w porządku, w iakim plany podane zostały i w miarę będącego do dyspozycyi funduszu.

Art. 8. Celem zabezpieczenia regularney zapłaty prowizyi, nowobuduiący chcący uzyskać całą lub 3/4 akcyi winien będzie udowodnić, iż dom przez siebie murować się miany, nie licząc w to wartości placu i zabudowań niemieszkalnych, naymniey trzy razy tyle, ile akcyie żądane wynoszą, ma wartości: ci zaś, którzy do pół, lub iedney czwartey akcyi konkuruią, udowodnić obowiązani będą, iż dom przez nich wystawić się miany cztery razy tyle i więcey kosztować będzie.

Art. 9. Wypłata pożyczki uskuteczenioną będzie w dwóch ratach: pierwsza po nastąpionem potwierdzeniu planu i anszlagu, złożeniu wyżey wymienionego bezpieczeństwa; druga po wyprowadzeniu dachu.

Art. 10. Urząd Municypalny z przychodu i wydatku udzielonego na wsparcie nowobuduiących funduszu, oddzielny rachunek utrzymywać, i takowy co rok w potrzebne dowody opatrzony, przedstawiać będzie Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi.

Art. 11. Uskutecznienie i ogłoszenie ninieyszego postanowienia, tudzież umieszczenie onegoż w Dzienniku Praw, Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 25 Listopada 1817 r.

(podp.) *Zaiączek.*
Minister Spraw Wewen: i Policyi
(podp:) T. *Mostowski.*
Radca Sekr: Stanu, Jenerał Brygady,
(pod.) *Kossecki.*
Zgodno z Oryginałem
Radca Sekr: Stanu, Jen. brygady
(pod.) *Kossecki.*
Zgodno z wypisem Minister Sprawiedl.
W. Sobolewski.
Sekretarz Jeneralny *J. Hankiewicz.*

Dnia 11 b. m. Senat Królestwa Polskiego zebrał się nadzwyczaynie w Zamku w sali Senatorskiey. Uświetnił to posie-

dzenie obecnością swoią Jego Cesarzewicowsko-Królewicowska Mość Wielki Xiąże Konstanty. Po zagaieniu przez Prezydującego, JW. Senatora Woiewody, Stanisława Hr. Potockiego, odczytał JW. Sekretarz Senatu Jul. Urs: Niemcewicz nominacyie przez N. Pana, nowych Senatorów, którzy potem przepisaną Ustawą Konstytucyyną przysięgę wykonali.

Dnia 3 Senat zebrał się znowu dla narady w przedmiotach tyczących się przyszłego Seymu.

Z Lipska d. 29 Listopada.

Bawiący w Dreznie Polacy sprawili d. 26 b. m. w Katolickim Dworskim kościele żałobne nabożeństwo za Duszę ś. p. Jenerała Kościuszki. Dziekan katedry Bautzen, Biskup Lock, miał wielką Mszą. Zrobiono oraz podczas tego nabożeństwa składkę dla ubogich tego miasta 250 talarów wynoszącą.

Pogłoska o rozwiązaniu seymu Saskiego nie zasługuie na żadną wiarę.

Dom Xiążęco Thurn-Taxis obiął na mocy zawartych traktatów administracyią poczty w kraiach Xcia Schwarzburg-Rudolfstadt i Gotayskich.

W Voigtland odkryć miano zgraię łotrów, którey celem ma bydź tylko łupienie kass publicznych. Czyli ta zgraia, iak głoszą, składa się z 700 głów i rozciąga się aż do Renu, czas dopiero wyiaśni.

W Xięztwie Hildburghausen wyszedł nakazuiący edykt święcić niedziele i święta. Woyskowe tylko ćwiczenia odbywać się mogą w dni świętalne po ukończonych nabożeństwach.

Z Londynu d. 25 Listopada.

Wczoray rano Królowa z Królewną Elżbietą poiechała znowu z Windsoru do Bath, a Xże Rejent w piątek w wieczór do Brighton, gdzie 3 miesiące ma bawić. — W. Kensington, byłem mieszkaniu Xiężny Wallii, (małżonki Xcia Rejenta) wyporządzaią teraz pokoie dla wysokiey osoby — Biega pogłoska, że Xże Leopold oświadczył Xciu Jorku, iż wkrótce przedsięweźmie podróż do swey oyczyzny, (Koburg) a na wiosnę powróci do Claremont, gdzie chce resztę życia przepędzić. (Parlament wyznaczył temu Xciu w przypadku śmierci iego małżonki, zmarłey teraz Xiężny Karoliny, 50,000 f. szt. rocznego dochodu ieśli będzie w kraiu mieszkał, a 30,000 f. szt. ieśli zagranicą.) Na główney bramie pałacu Claremont od miasta Londynu umieścić on teraz kazał herby zmarłey swey małżonki. Na krótki czas ma on do Brighton ziechać.

W piątek i sobotę ostatniego tygodnia w kancelaryi związków zagranicznych odbyły się gabinetowe rady, na których znaydowali się wszyscy Ministrowie. Po ich ukończeniu Lord Castlereagh udał się do Xcia Jorku, naczelnika woyska lądowego, u którego długo bawił. Rozmaita zaszłe na stałym lądzie od niedawnego czasu okoliczności, które ściągnęły uwagę rządu, były powodem do powyższych naradzeń.

Gazeta Kendalu pod d. 17 b. m. donosi, iż w kościołach tego miasta czuć się dało lekkie trzęsienie ziemi.

Nietylko Szwecyia i Sardyniia, ale Hiszpaniia i Neapol rozpoczęły teraz z Portą Ottomańską układy o wolną żeglugę za pomierną opłatą przez Dardanelle. Rzecz ta iest dla Anglii wielkiey wagi, bo skoro okręty powyższych Mocarstw otrzymaią to pozwolenie, nie będzie także An-

giëlskiem zbronna.

Hayti (St. Domingo) prowadzi teraz wielki handel. Podług urzędowego wykazu zawinęło tam w przeciągu 7 miesięcy r. b. 107 naywięcey Amerykańskich i Angielskich okrętów z ładunkiem 12,009 beczek. Dowiaduiemy się także, iż rząd tamteyszy zabronił przystępu do swoich portów korsarzom południowey Ameryki, ponieważ nie uznał ieszcze niepodległości tey Rzpltey. Rządowa gazeta królestwa Hayti donosi o znacznym postępie poloru w tym kraiu przez Króla Henryka zaprowadzonym. Założone tam są szkoły na sposób Lankastra, do których rodzice obowiązanemi są swe dzieci posełać.

Naynowsze Amerykańskie gazety donoszą z Kurasao o śmierci Naczelnego wodza woysk Hiszpańskich w południowey Ameryce, Jenerała Morillo, ale nie wyrażaią czyli naturalną śmiercią umarł lub zamordowany został. — O Jenerale Mina piszą z Hawanny, że z przybyłemi do niego od rokoszanów posiłkami, podług urzędowego z Werakrux oznaymienia, zupełnie przez woyska Królewskie pobity został. Mieysce, w którem był pobity, nazywa się Cemange, przy którem zdobyli także Hiszpanie warownią, która zapewnia im świeżą wodę. — W Peru, podług doniesień z Rio-Janeiro, panuie teraz zupełna spokoyność. Obie strony zdaią się bydź zasłabe do działania przeciw sobie. W Calao oczekiwana była siła morska, która krażyć miała pod brzegami Chili. — W Buenos-Ayres panuie niedostatek żywności i rząd znayduie się z tego powodu w wielkim kłopocie. W Monteyidee panuie obfitość, ale mieszkańcy są przytem naynieszczęśliwszemi. Naczelnicy Gauchos (mieszkańców na lewym brzegu rzeki Plata) nie są z sobą zgodni i każdy wedle swoiego widzi mi się działa.

Gazeta Nowego Orleanu zarzuca Ministrom Francuzkiemu i Hiszpańskiemu przy Ziėdnoczonych Stanach połnocney Ameryki, P. Neuville i Don Onis, że staraią się z Wasingtonu wspierać sprawę woyska Króla Hiszpańskiego w południowey Ameryce, i że przybyła tam w tym celu Francuzka fregata Euridicea. Dodaiąc: „ Skoro rząd nasz zabronił wszelkich uzbraiań dla Niepodległych i utrzymywania z niemi związków, nie miał zapewne innych widoków, iak zachowanie na wzór Anglii ścisłey neutralności; a zatem musi podobnychże użyć środków i względem Hiszpańskich roialistów w południowey Ameryce.,,

Listy z wyspy S. Tomasza pod d. 10 Paźdz: dziś tu nadeszłe, zapewniaią, iż przybyła tam znaczna liczba officerów Francuzkich, udaiących się do rokoszanów południowey Ameryki. Przybył tam także okręt z Francyi z bronią i ammunicyią wszelkiego rodzaiu, i kilka okrętów z officerami z Anglii.

Z Paryża d. 25 Listopada.

Król dozwolił Hr. de Seze, parowi Francyi i pierwszemu prezesowi sądu kassacyynego, na uwiecznienie pamiętney iego obrony Ludwika XVI, umieścić w swem herbie w polu liliiami obsianem wieżą Templu. (Gmachu, w którym Ludwik XVI był więziony.)

Pod posągiem Henryka IV. znaleziono za stosowany do teraźnieyszego Króla napis: *Resurrexit.*

Mieszkańcy Caen takie daią zdanie o

Xcia Angouleme, który w teraźnieyszey swey przez Francyą podroży to miasto odwiedził: "Okazuie stały charakter i oraz nayłagodnieysze serce.,,

W Girondzie i pobliskich departamentach zakupuią wiele wina do Anglii, północney Ameryki i do osad Francuzkich w zachodniey Indyi.

Serce Jakoba II. Króla Angielskiego, które w tuteyszym kollegium Szkockiem pochowane i wczasie rewolucyi wyniesione było, zostało teraz na mieysce dawnego swoiego spoczynku zwrocone.

Xże Broglio, biskup Gandawski, który iak wiadomo przez sąd Bruxelli na wyprowadzenie z kraiu skazany został, znayduie się tu teraz i był niedawno na posiedzeniu izby Deputowanych.

Poseł Pruski Hr. Goltz oddał d. 20 b. m. młodemu P. Roche-Jacquelin, teraźnieyszemu parowi Francyi, honorową szpadę, którą officerowie Pruscy na uwielbienie czynów rodziny Roche-Jacquelin, z własnego natchnienia w Berlinie zrobić kazali. Znayduią się na tey szpadzie napisy Francuzkie i Niemieckie. Pani Roche-Jacquelin oddał tenże poseł dwa lichtarze zrobione z białego marmoru na wzor stoiących przy grobie zmarłey ostatniey Królowey w Charlottenburgu.

Były Francuzki poseł, JP. Hedouville, udaie się do Warszawy, iako jeneralny obrachunkowy kommissarz.

Były Lord Prezydent miasta Londynu, Alderman Wood, znayduie się teraz w Paryżu.

Umarł tu nagle znakomity członek instytutu Pan Clavier. Znany ten uczony wsławił się nietylko głęboko uczonemi swoiemi dziełami, ale i mężnem swoim postępowaniem w sprawie Jenerała Moreau w r. 1804, którego był iednym z sędziów. Miurat, będąc na owczas gubernatorem Paryża, nalegał na Clavier, aby Moreau na śmierć potępił, iż sprawi to przyiemność Cesarzowi, który go potem ułaskawi. "Lecz ktoż nasz kiedyś ułaskawi?,, odpowiedział śmiały ten mąż, i obstawał przy sprawiedliwości prawa.

D. 22 przybyli na posiedzenie izby Deputowanych Ministrowie związków zagranicznych i spraw wewnętrznych, Wielki Pieczętarz i Radca stanu Portalis. Minister spraw wewnętrznych wniosł do izby proiekt do ustawy względem zawartego z Papieżem konkordatu i przełożył do niego powody. Składa on się z 11 artykułow w treści: 1) Stosownie do zawartego między Franciszkiem I. i Papieżem Leonym X. konkordatu, mianuie sam iedynie Król wedle służącego prawą koronie wszystkich arcybiskupów i biskupów w państwie. Mianowani arcybiskupi i biskupi udaią się do Papięża dla otrzymania kanonicznego zezwolenia. 2) Konkordat roku 1801 ustaie od dnia dzisieyszego (22 Listopada) moc mieć swoią; nie będą iednak iego postanowienia zmienione, wyiąwszy 13 iego artykuł, którym Papież zaręczył nabywcom posiadłość dobr duchownych, który artykuł był na owczas potrzebny, ale teraz nie iest, ponieważ to zaręcza konstytucyia. 3) Będzie 7 nowych arcybiskupstw i 35 nowych biskupstw utworzonych. Dwa z dotychczasowych biskupstw będą na arcybiskupstwa wyniesionemi. 50 dotychczasowych i 42 nowych stolic biskupich oznaczonemi są w nimieyszym proiekcie do ustawy. 4) Uposażenie arcybiskupstw i biskupstw nastąpi z przeznaczonych do rozrządzenia Królewskiego pieniędzy art. 143 ustawy d. 25 Marca 1816 roku. 5) Bu-

le, brewy, wyroki i inne od Stolicy S wyszłe postanowienia, wyiąwszy tyczące się odpustów i spraw sumienia, nie mogą bydź bez zezwolenia Królewskiego w kraiu przyymowane, drukowane, ogłaszane i uskuteczniane. 6) Wszystkie Papiezkie wyroki, tyczące się powszechności Kościoła, lub urządzeń, odmian w szczególności Kościoła Francuzkiego, i lub mogące w teraźnieyszem prawodawstwie iakową zrządzić odmianę, nie mogą we Francyi bydź przyięte, ogłoszone, drukowane, i uskutecznione, poki na podanie Króla nie będą przez obie izby zatwierdzone. 7) Zatwierdzenie takowe ma bydź razem z niemi w dzienniku praw umieszczene. 8) W przypadku nadużyciow, które ustawa d. 8 Kwietnia 1802 oznacza, maią bydź w sądach Królewskich twszey instancyi rozstrzygane, chociażby nawet nie było na to przepisów, z zastrzeżeniem odwołania się do wyższego sądu. 9) Przeciw wszystkiem osobom, które święcenia odebrały i od biskupów maią na to świadectwa, gdyby podczas duchownych swoich urzędowań lub oprócz urzędowań popełniły występek, postąpionem bydź ma wedle ustawy d. 20 Kwietnia 1810 roku. 10) Wydane w Rzymie pod d. 19 i 27 Lipca bulle, z których pierwszą zatwierdzony iest zawarty w Rzymie w d. 11 Lipca r. b. z Królem konkordat, drugą urządzenie dyiecezyy Francuzkich, przyięte są i będą ogłoszone, bez zatwierdzenia iednak znayduiących się w nich warunków, formuł i wyrazów, które sprzeciwiaćby się mogły albo ustawom państwa, albo wolnościom, prerogatywom lub maxymom Kościoła Galikańskiego. 11) Powyższe przyięcia nie mogą w niczem uwłaczać ninieyszey ustawie, ani zapewnionem przez konstytucyią Francuzom publicznem prawom, maxymom, prerogatywom i wolnościom Galikańskiego Kościoła, ustawom i rozporządzeniom względem spraw Kościoła, iako też ustawom tyczącem się służby Bożey nie Katolickiego wyznania. — Z powyższym proiektem złożył Minister spraw wewnętrznych izbie 3 następuiące pisma: 1) Konkordat zawarty d. 11 Czerwca r. b; 2) Wydane pod d. 19 i 27 Lipca r. b. w Rzymie bulle; 3) Nowe rozgraniczenie dyiecezyy. — Izba Deputowanych weźmie d. 24 konkordat pod rozwagę. — Kommissyia tey izby do zgłębienia proiektu do ustawy względem wolności druku składa się z 9 członków, pomiędzy którémi znaydowali się P.P. de Bonald, Langlad, Faget de Baure, Pomerot i Becquey.

Xżę Talleyrand odwołał sam pogłoskę o powrocie swoim do Ministerium.

Od brzegów Renu d. 26 Listopada.

Znany wygnaniec z Francyi Regnault de St. Jean d'Angely, który osiąść miał w Królewcu i otrzymał od N. Króla Pruskiego pozwolenie użycia w przeieździe z Belgium wód Akwisgrańskich dla poratowania swoiego zdrowia, zniknął z całą swoią rodziną w tym przeieździe. Zachodzi więc domysł, iż z którego z portów Hollenderskich udać się musiał do północney Ameryki, gdzie iuż dawniey był i udał się za choruiącego na obłąkanie zmysłów.

Przy zaczynaiącey się Prenumeracie od nadchodzącego Nowego Roku 1818 na Gazetę Krakowską, uprasza iey Redakcyia Łaskawych Prenumeratorów o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK DO Nr^rc^ 100. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 14 GRUDNIA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Frankfortu d. 26 Listopada.

Na ostatniem posiedzeniu seymu Niemieckiego d. 24 b. m. była rzecz o ustanowieniu ajentów do podawania i popierania spraw osób prywatnych. Seym polecił kommissyi, do którey to należy, podania sobie w tey mierze zdania. — Mieszkańcy należących do wolnego miasta Frankfortu wsi, podali seymowi Niemieckiemu przełożenie przeciw nowey Frankfortskiey konstytucyi, i żądaią udziału do reprezentacyi kraiowey. — Amszel Rothschildt, Jonas Rotschildt i Jakób Baruch podali seymowi w imieniu Izraelitów zażalenie przeciw ustanowionemu przez Senat wolnego miasta Frankfortu pod d. 12 Września porządkowi zaciągu do milicyi, w którego 182 artykule prawa obywatelstwa Jzraelitów są nader ściesnione i poniżone, i upraszaią o zapewnioną sobie opiekę. — Urzędnik Wielkiego Xięstwa Meklenburgskiego, Wilhelm Müller poddał pod rozwagę seymu "Uwagi nad konstytucyią Niemiecką, zasadzaiące się na metafizyce polityczney i doświadczeniu historycznem.„

Wyszło tu pismo pod tytułem: "Niemiecki Katolicki Kościoł do Monarchow Niemieckich.„ Treść tego ważnego pisma iest następuiąca: "Westfalskiemu pokoiowi musiały Katolickie Niemce uczynić naypierwszą ofiarę w sekularyzacyi wielu biskupstw i dóbr. Trzysta lat potem opierała się reszta obcemu zagarnieniu. Nieodbite okoliczności wymogły nakoniec roku 1803 na seymie Ratysbońskim zniesienie wszystkich opactw i klasztorów. (Podług ścisłego obrachunku Niemiecki Katolicki Kościoł utracić na owczas miał w opactwach i klasztorach 1719 mil kwadratowych, 3,162,576 dusz i 21,026,000 Złr. dochodu.) W pośrod tego wstrząśnienia sprawiedliwość pośredniczących Mocarstw zwróciła uwagę na uspokoienie Katolików. §. 53 Recessu Rzeszy stanowi: "Wszystkie dobra zniesionych kapituł, opactw i klasztorow zostawione są do wolnego rozrządzenia Monarchy kraiu, z warunkiem, aby utrzymane katedry na zawsze uposażonemi zostały.„ Po Westfalskim pokoiu zbawienne użyto dóbr duchownych, bo pozakładano szkoły, i t. d. do roku 1803 użyto także nie źle duchownego maiątku, ale pierwszy i nayważnieyszy warunek, to iest urządzenie i uposażenie Katolickie-

go Kościoła w Niemczech, nie był dopełniony. Niektórzy Niemieccy Xiążęta chcieli w prawdzie nadać Katolickiemu Kościołowi stałe urządzenie; Bawaryia i Wirtemberg układali się od r. 1807 z Stolicą Rzymską; Xżę Prymas czynił podobneż usiłowania; ale wszystkie te poiedyncze układy nie doszły do skutku z powodu owczesnych niepomyślnych okoliczności. Na kongressie Wiedenskim zatrudniono się szczerze urządzeniem Katolic: Kościoła, gdy nowawoyna przerwała układy. Po przywróconym pokoiu wysocy Monarchowie zapewnili uroczyście stosowne do czasu urządzenie tegóż Kościoła. Otworzony został seym związku Niemieckiego i w nim Kościoł Katolicki w Niemczech położył ostatnią swoią nadzieię. Tymczasem wymarli biskupi Niemieccy; 3 tylko iuż w podeszłym wieku posiadaią kraie Niemieckie. Francyia dała nam przykład w urządzeniu Kościoła; lecz u nas daleko ieszcze do tego. Poiedyncze układy, które dotąd czynione są w Rzymie, nie zdaie się, aby pożądany skutek przynieść mogły; ogólnie przez seym dla całych Niemiec powinny bydź czynione. Obowiązek iest wyrzeczony; Xiążęta obięli warunkowo dobra duchowne; wiele ich nie iest ieszcze sprzedanych, a zatem łatwo uposażyć niemi można biskupów. Dobro nawet polityczne kraiu wymaga urządzenia Katolickiego Kościoła; Religiia bowiem, to istotne ukształcenie człowieka, utrzymuie się w kraiu przez dobre urządzenie Kościoła. Naypotężnieysi Monarchowie wyrzekli w obliczu świata, iż Religiia istotnie wpływa do oswiecenia ludu. Czuiemy tego potrzebę, i spodziewamy się, iż otrzymamy wkrótce naydogodnieysze urządzenie Kościoła Katolickiego w całych Niemczech."

Z Madrytu d. 11 Listopada.

Rossyyski Poseł przy Dworze naszem, P. Taticzew, poiechał do Kadyxu dla oczekiwania tam na przybycie ustąpioney naszemu rządowi Rossyyskiey eskadry.

Ogłoszone dziś doniesienia od Wicekróla Peru dochodzą do. 23 z m a z Mexyku do 8 Kwietnia; lecz nic ważnego w sobie nie zawieraią.

Podług doniesień z Kadyxu, Jenerał Hiszpański Milans, który należał do spisku Lascego, przybył do Gibraltaru; ale gdy Gubernator tamteyszy nie dozwolił mu na ląd wysiąść, udał się zatem prosto na odchodzący Amerykański okręt i odpłynął do północney Ameryki. — Potwierdza się wiadomość, że siedzący w więzieniu tego miasta Jenerał Miranda umarł naturalną śmiercią. — W temże mieście obawiano się aby konwoy z 20 kupieckich okrętów złożony pod zasłoną fregaty Sabina nie dostał się w ręce rokoszańskich korsarzów, których znaczna liczba krąży po Oceanie i niedawno niemal przed portem Kadyxkim zabrały z Lima płynący bogaty okręt, gdyż dopiero dwa okręty i Sabina do Kadyxu zawinęły.

Algierski korsarz chcący przed Algesiras zarzucić kotwice, został ogniem tamteyszych batteryy odpędzony.

Lądowa siła Hiszpanii wynosić ma na przyszłość 50,000 piechoty i 10,000 jazdy z artyleryią. Naywyższa płaca roczna w woysku Hiszpańskiem iest 40,000 realów (17,600 złp.)

Plan skarbowy Ministra Garay przezwyciężył nakoniec wszystkie przeciwności; iuż blisko dwie trzecie części wynikaiących z niego summ weszło do skarbu, czem zaspokoione przynaymniey nayna-

gleysze potrzeby zostały, inaczey byłby skarb w wielkim kłopocie.

Z Włoch d. 29 Listopada.

Sławny Professor optyki i matematyki w uniwersytecie Modeńskim, Jan Amici, przybywszy do Rzymu miał szczęście stawionym bydź przed Oycem S. który go nayuprzeymiey przyiął i z wielką ciekawością oglądał zrobione przez niego teleskopy i inne narzędzia matematyczne. — Rozchodzi się w Rzymie pogłoska o mianowaniu nowych Kardynałów. — Kardynał Ercolani każe w ogrodzie klasztornym Vittoria (na placu Termini) kopać i szukać starożytności. Mieysce to należało niegdy do ogrodu Salustyusza; Hermafrodyt Borgesow niedaleko tego mieysca znaleziony został. W kopaniu natrafiono iuż na dwa marmurowe wyzłacane kapitele.

Gazeta powszechna pod d. 6 Paźdz: ogłosiła, że Oyciec S. pozwolił w kaplicach protestanckich w Rzymie obchodzić uroczystość reformacyi Lutra. Lecz w Rzymie niema wcale żadney Protestanckiey kaplicy.

Xiężna Wallii obchodziła d. 4 b. m. w Pesaro swoie imieniny.

Podług nadeszłego pod d. 15 b. m. do Genui rozkazu wszystkie znayduiące się tam Sardyńskie okręty muszą niezwłocznie bydź uzbroione. Skarb Królewski wyliczył nawet 300,000 lirów, aby stawiana kosztem kupców fregata, iak nayprędzey była w stanie do odpłynienia postawiona. Sądzą, iż rzeczona flotylla przeznaczoną iest przeciw okrętom Barbaryyskim. — Nieiaki Pietrochino udzielił kupcom Genueńskim przyiemną wiadomość, że mianowany iest od Deja Tunetańskiego sprawuiącym interessa i ajentem przy N. Królu Sardyńskim, i że uznany iest w tym zaszczycie od ministerium J. K. Mci i w Genui mieszkać postanowił.

Królewicz Następca tronu Bawarskiego popłynął d. 7 b. m. z Neapolu do Sycylii.

D. 6 b. m. nadeszła do Rzymu pocieszna wiadomość z Minchen, iż Król Bawarski zatwierdził zawarty między Stolicą S. i tem królestwem konkordat.

Od brzegów Menu d. 28 Listopada.

Hrabia Waldeck i Jenerał Tettenborn znayduią się znowu od nieiakiego czasu w Frakforcie.

W Bawaryi oczekuią nowego urządzenia miast. — Stany Hanowerskie zwołane są na 18 Grudnia.

Xiąże Nassau Pastorowi Fryderyk w Frankforcie, który przypisał mu, iako pierwszemu z Xiążąt, który przyłożył się do połączenia obu Ewangelickich wyznań, pismo swoie pod tytułem: "Marcin Luter, iak żył, nauczał i umarł," przysłał z grzecznym listem pierścień brylantowy.

Woysko związku Niemieckiego składać się ma z 120,000 ludzi.

Gazeta St. Gallen donosi, że Posłowie Austryiacki i Francuzki, podali dyrektoryiatowi ligi Szwaycarskiey zażalenie, iż gazety Szwaycarskie umieszczaią falszywe doniesienia z obcych kraiów, i że z pod prass Szwaycarskich wychodzą zabronione pisma.

Rozmaite Wiadomości.

Jeden z dzienników Londyńskich opisuie iak nastepuie ministeryialną Gazetę Goniec, który to opis zastosowany bydź może i do innych ministeryialnych pism: "Gazeta Goniec, wyraża ten dziennik, iest optimistą, (przyiacielem nayylepszości) iakoż iest to naylepszy sposób do

zrobienia szczęścia w teraźnieyszych czasach. Jeżeli Prokurator Królewski pociągnie obywatela do sądu, mowi Goniec, nie wchodząc w przyczynę za co, dziękuymy Niebu, że nam tak bacznych nadało urzędnikow. Jeżeli Prokurator przegra sprawę, Goniec każe znowu dziękować Niebu, iż żyiemy w takim kraiu, w którym władza tak iest skrępowana, iż nie może granic prawa przestąpić. Jeżeli bank wstrzyma wypłaty, Goniec uwielbia dzielność i kredyt tego narodowego zakładu. Bilety iego wyrownywaią złotu i wygodnemi są do noszenia. Skoro zaś zacznie płacić, wykrzykuie: nie przepowiedziałżem, że w krótce mieć będziemy podostatkiem monety? Jeżeli nie pogoda, przepowiada w krotce nastąpić maiący piękny czas. Podniesieli się cena zboża, cieszy prędkiem iey spadnieniem. Jeżeli ustał handel, wkrótce ruch iego się ożywi. Jeżeli gazety nasze napełnione są doniesieniami o licznych bankructwach, iest to naturalnym skutkiem ogromnego naszego handlu; ieżeli nie wiele zachodzi bankructw, iest to iawnym dowodem nagłego polepszenia się naszego stanu. Tak obraca się zawsze Goniec za wiatrem. Jest to prawdziwy sposób zrobienia szczęścia, i takie przepowiadania osładzaią wszystkie niedole. Nigdy nie zwracamy oczu na nieszczęścia, nie nadstawiamy ucha smutnem doniesieniom. Jeśli grzmi, iesteśmy głuchemi; ieśli się błyska, nie widziemy; iesli iest ulewa, za mały ią tylko deszczyk poczytuiemy, i t. d. „

Do sądu poprawczey policyi w Paryżu wytoczyła się sprawa przeciw następuiącemu rewersowi: "Podpisany zeznaię i oswiadczam, iż Tłukobrókowi P. V... winienem summę 100 ktiów. Obowięzuię się oddać mu ią z przepisaną prawem prowizyią od dnia dzisieyszego w czasie, w którym pokaże się, pomimo ostrzeżenia ninieyszym rewersem, znowu w Paryżu. Winienem mu rzeczoną summę za złe o mnie mowy i nagły iego wyiazd z Paryża. (Podp.) Baron M. „

DONIESIENIE TEATRALNE.

W przyszłą Sobotę, to iest dnia 20 Grudnia r. b. na Benefis Joanny Bauer (młodszey) dana będzie pierwszy raz Trajedyia w 5 Aktach, z dzieiów Oyczystych przez Franciszka Wężyka wierszem napisana, pod tytułem: *Gliński.*

DONIESIENIA.

Pan Tourniaire, właściciel Menażeryi Zwierząt małych, złożoney z Małp Papug i innych rzadkich Ptaków, niemniey osobliwszego Nosorożca, w cale dotąd w Europie niewidzianego, ma honor uwiadomić Prześw: Publiczność o krotkim, bo tylko kilkodniowem tu ieszcze pobycie. Miłośnicy i znawcy osobliwości Naturalnych, zechcą zatem z ostrzeżenia iego korzystać.

Mieysce widzenia Menażeryi zwierząt małych iest w Spiskim Pałacu na dole, a Nosorożca, w szopie na Rynku przed Spiskim pałacem. Cena wniyścia do Menażeryi zwierząt małych na pierwsze mieysce iest zł. pol. dwa gr. 5, na drugie zł. pol. ieden. Taż sama cena płaci się u Nosorożca.

P. Vernia, mieszkaiący w Krakowie w ulicy Szpitaley pod Nr. 608 ofiaruie się dawać lekcyie za pomierną cenę ięzyków Francuzkiego i Włoskiego.

W skutek Rezolucyi Trybunału I. Instancyi Miasta W. Krakowa z Okręgiem de datto 6 Grudnia r. b. Nro 3855 i 3861 Ruchomości po niegdy Eufemii z Potkanskich Kwaśniewskiey Jenerałowey pozostałe, iako to: Garderoba, Sreberka, Zegarek, niektóre sprzęty domowe, tudzież Kocz na 4 osoby, przez publiczną licytacyią za gotowe srebrne pieniądze, w Domu w ulicy Grodzkiey pod Nr. 38 dnia 15 Grudnia i następnych r. b. o godzinie 9 z rana sprzedawane będą.

W Krakowie dnia 9 Grudnia 1815.

Olearski, Notaryiusz.